

ÚVODEM

IVAN HLAVÁČEK

Každý má nějakou slabost. Jedna z mých nejmilejších – hned vedle povídání o knihách – je, mohu-li se pochvalně vyjádřit o některém už z několika set svých žáků. V jejich dlouhé řadě stojí jubilatka na předním místě. A tak jsem s potěšením přijal výzvu, aniž jsem musel dlouho rozvažovat, co a jak napsat. Již úvodem konstatuji, že bych byl rád, kdyby následující řádky byly chápány jako pohlazení na duši a vřelý stisk ruky i s pohlazením po vlasech.

Je tomu už více než půl století, když na podzim smutného roku 1971 nastoupila na archivní studium na Karlově univerzitě Alenka Slavíková, činící zadost svému tehdejšímu jménu. Na naší katedře jsme se snažili za účinné pomoci právě našich studentů tento vše prostupující postupný marasmus nepustit do našich prostor, i když nebylo vždy snadné zachovat si svou tvář. Ovšem vlastnost švitořit Alenku neopustila ani později, ba – zaplať Pánbůh nebo díky tomu, kdo to tam nahoře či jinde rozhoduje – že zůstává zachována v neztenčené míře. A když badatel či kdokoliv jiný vstoupí do archivního chrámu na ulici Milady Horákové a kolegyně, nyní už řadu desetiletí šťastně Pazderová, je na chodbě, byť o patro či dvě výš – hned pozná, že tam je. Ale tu je třeba jedním dechem říci, že ten hlas vítá, neboť on vždycky přináší nějaké sdělení, které může být i důležité; v každém případě ale je zajímavé při nejmenším tím, kým a jak je doslova nenapodobitelně podáváno.

Nemohu ale skončit, aniž bych se dotkl druhé stránky duše naší jublantky. Té důležitější, totiž její práce. O řadě jejích edičních počinů z fondů, které už téměř půl století opatrovala a ještě stále opatruje a o nichž by měl mít aspoň povědomost každý náš absolvent, pomlčím. Nemohu ovšem pomlčet o dalším, neboť to je ediční čin, o němž by měli vědět i, ba snad především, badatelé zahraniční. Ovšem ti, kteří si to jméno zaslouží, jej skutečně znají. Jde o cihlu, ba vlastně několik cihel, které přiložila jako trvalý vklad české historiografie k dosud nedostavené – a ovšem nedostavitelné – budově obecného bádání o raném novověku. Jde totiž o zpřístupnění akt souvisejících s pražským papežským nunciem Cesarem Specianem a jeho registraturou, jejíž pozůstatky spolu s příbuznými písemnostmi shledávala, často přímo detektivně, úporně po „celé Itálii“. Několik dalších cihel se zatím ještě nalézá v „cihlářské peci“. Co ještě? Není potřebí, protože bylo řečeno vše, i když právě úvodem zmiňovanými dosti výmluvnými gesty.